

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820010425
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5820010425.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a Mgr. Anny Mihálikovej, na neverejnom zasadnutí konanom 4. februára 2021 prejednal sťažnosť podanú obvineným L. F., nar. XX.XX.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/73/2020 zo dňa 5.1.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/73/2020 zo dňa 5.1.2021.

Podľa § 238 ods. 4 Tr. por., s poukazom na § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvineného L. F., nar. XX.XX.XXXX, p o n e c h á v a v o v ä z b e .

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného L. F. o prepustenie z väzby na slobodu z a m i e t a .

Podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. návrh obvineného L. F. na nahradenie väzby prevzatím záruky dôveryhodnej osoby, a to T. F., bytom I. XXX/XX, Q., matky obvineného, za ďalšie správanie obvineného z a m i e t a .

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzbu obvineného L. F. n e n a h r á d z a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. návrh obvineného L. F. na nahradenie väzby peňažnou zárukou vo výške 1 500,- eur, ponúknutou družkou obvineného M. V., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XX, Q., z a m i e t a .

odôvodnenie:

Okresný súd Námestovo uznesením, sp.zn. 4T/73/2020 zo dňa 5.1.2021 podľa § 238 ods. 4 Tr. por., s poukazom na § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. ponechal obvineného L. F. vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. žiadosť obvineného L. F. o nahradenie väzby peňažnou zárukou zamietol. Podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. žiadosť dôveryhodnej osoby za ponuku prevzatia záruky za ďalšie správanie obvineného zamietol. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí z 5.1.2021 vyplýva, že po vyhlásení uznesenia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku obvinený uviedol, že podáva sťažnosť voči všetkým výrokom uznesenia a prokurátor uviedol, že žiada doručiť rozhodnutie. Obvinený k zahlásenej sťažnosti dodal, že obžaloba na neho nebola podaná dôvodne, policajti proti nemu krivo svedčia a je toho názoru, že bolo ponúknuté dostatočné množstvo iných prostriedkov, ktorými sa dá nahradiť väzba. Namietal tvrdenie prokurátora, že peňažná záruka vo výške 1 500,- eur nie je adekvátna.

Dňa 13.1.2021 okresnému súdu bolo elektronicky doručené odôvodnenie sťažnosti obvineného prostredníctvom ustanovenej obhajkyne, ktorá uviedla nasledovné sťažnostné argumenty:

„Inštitút väzby je mimoriadnym preventívnym zaisťovacím prostriedkom, ktorý má trvať iba nevyhnutný čas a predovšetkým má byť uplatnený iba vo výnimočných prípadoch, kedy nie je možné iné alternatívne riešenie.

V tejto súvislosti obžalovaný poukazuje na konštatovanie Krajského súdu Žilina v predmetnej veci, keď v uznesení sp.zn. 3Tpo/72/2020 zo dňa 03.12.2020 uviedol: „I keď väzba obvineného trvá od 20.08.2020 a v súčasnom období konania ju nemožno považovať za neprimeranú, krajský súd poznamenáva, že vzhľadom na povahu a charakter skutku, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie, väzba u menovaného v prípravnom konaní už nemôže mať dlhšie trvanie.“

Obhajoba je toho názoru, že práve a výlučne citované konštatovanie bolo dôvodom, prečo v rámci prípravného konania neboli akceptované návrhy obhajoby na ďalšie dokazovanie a prokurátor rozhodol o podaní obžaloby, hoci aj v tomto štádiu konania je nesporné, že neustále pretrvávajú veľké rozpory u jednotlivých dôkazov a navrhovaná konfrontácia medzi obžalovaným a svedkami mala prispieť buď k odstráneniu rozporov alebo k objasneniu, ktoré tvrdenia sú objektívne preukázané.

Súd opakovane odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že obžalovaný bol v minulosti 5x odsúdený, z toho 4x pre majetkovú trestnú činnosť a teraz súdených skutkov sa dopustil v skúšobnej dobe podmienecného odsúdenia. Zároveň opakovane poukázal na závery znaleckého posudku o prítomnosti psychotropných látok v moči obžalovaného pri zaistení, čo podľa súdu zvyšuje obavu o možnosti obvineného v pokračovaní trestnej činnosti.

Obžalovaný dostatočným spôsobom, ktorý doposiaľ nebol ničím vyvrátený, vysvetlil, z akých dôvodov mu boli v moči zistené zvyšky psychotropnej látky. On a nepriamo aj jeho matka (viď písomná ponuka na prevzatie záruky) potvrdili, že išlo o jednorázové požitie psychotropnej látky, pričom v súčasnosti obžalovaný už žiadne drogy neužíva.

Čo sa týka jeho predchádzajúcich odsúdení, štyri z nich sú zahladené, a tak sa na obžalovaného hľadí, akoby odsúdený nebol. Posledné odsúdenie z roku 2018 sa týka inej, nie majetkovej trestnej činnosti.

Matka obžalovaného, vzhľadom na jej doterajší spôsob života, je rozhodne dôveryhodnou osobou, ktorá má k obžalovanému mimoriadne blízky vzťah, a práve ten a postavenie matky je dostatočnou zárukou, že obžalovaný si bude plne vedomý následkov, najmä s ohľadom na svoju matku, v prípade, že by jej dôveru sklamal.

Námietka prokurátora k výške ponúkanej peňažnej záruky sa obhajobe javí ako neprimeraná. Je pravdou, že výška ponúkanej peňažnej záruky 1.500 € je nižšia ako vyčíslená škoda. Popri následkoch v zmysle ust. § 81 ods. 2 Trestného poriadku sa však prihliada aj na majetkové pomery toho, kto za obžalovaného zloženie peňažnej záruky ponúka. Pán prokurátor si asi neuvedomuje, že príjmy bežného pracujúceho občana sa mesačne pohybujú okolo 500-600 €, takže ponúkaná peňažná záruka predstavuje za takýchto podmienok takmer trojmesačný príjem, čo rozhodne nemožno považovať za neprimeranú sumu.

V tejto súvislosti obhajoba poukazuje na klamlivé konštatovanie súdu, že peňažnú záruku ponúkla matka obžalovaného, nakoľko záruku ponúkla M. V..

Obžaloba na obžalovaného bola podaná za prečiny, za ktoré Trestný zákon umožňuje uloženie trestu odňatia slobody vo výmere do dvoch rokov.

S prihliadnutím na vyššie citované okolnosti, s prihliadnutím na podstatu inštitútu väzby, obhajoba je toho názoru, že v prípade obžalovaného sú splnené podmienky ust. §§ 80 a 81 Trestného poriadku, nakoľko navrhované náhrady plne zabezpečia, že obžalovaný po prepustení na slobodu bude viesť riadny život a v žiadnej trestnej činnosti pokračovať nebude. Ponúkaná záruka zo strany matky ako aj ponúkaná peňažná záruka, spolu s uložením probačného a mediačného dohľadu príp. spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení, je dostatočným a primeraným spôsobom na nahradenie väzby podľa §§ 80 ods. 1 písm. a), c), 81 ods. 1 Trestného poriadku a na prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu.

Obhajoba v súvislosti s rozhodnutím súdu o ponechaní obžalovaného vo väzbe poukazuje na závažné porušenie procesných práv obžalovaného a porušenie podmienok ustanovení Trestného poriadku.

Je nesporné, že postupom súdu bolo závažným spôsobom porušené právo obžalovaného na obhajobu. V zmysle ust. § 238 ods. 4 Trestného poriadku, „Ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene..., najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou väzbou v prípravnom konaní“

V zmysle ust. § 72 ods. 2 Trestného poriadku „...o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný...“

Z obsahu zápisnice o neverejnom zasadnutí zo dňa 05.01.2021 vyplýva, že samosudkyňa zisťovala, či obvinenému a obhajcovi bola doručená predmetná obžaloba a výzva podľa § 240 Trestného poriadku, pričom jej zistenie ohľadom obhajcu absentuje. Až v odôvodnení prijatého uznesenia (str. 5 zápisnice o neverejnom zasadnutí) samosudkyňa konštatuje, že „Na neverejné zasadnutie sa aj napriek riadnemu predvolaniu a poučeniu nedostavila obhajkyňa obvineného“.

Citované konštatovanie nie je pravdivé a z obsahu zápisnice o neverejnom zasadnutí nie je ani možné zistiť, na základe akých podkladov a dôkazov dospela samosudkyňa k danému záveru. Obhajoba poukazuje na skutočnosť, že obhajca o termíne úkonu - výsluchu obžalovaného konaného dňa 05.01.2021 nebol žiadnym vhodným spôsobom upovedomený, pričom termín výsluchu prevzal riadnym spôsobom až dňa 11.01.2021.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že obhajca dňa 10.11.2020 písomne oznámil Okresnému súdu Námestovo, že v dňoch od 21.12.2020 do 09.01.2021 čerpá dovolenku a preto žiada, aby mu vo veciach, v ktorých vystupuje ako právny zástupca, neboli zasielané, žiadne písomné doklady, na ktoré by bolo potrebné v terminovanej lehote reagovať. Okresnému súdu Námestovo bolo predmetné oznámenie doručené dňa 10.11.2020 (viď príloha 1). Vzhľadom na platnú judikatúru a vydané rozhodnutia NS SR k tejto problematike, súd má v danom prípade rešpektovať ako dôvodnú neprítomnosť obhajcu.

Okresný súd mal vedomosť, že dňa 05.01.2021 bude obhajca na dovolenke, a teda nebude ani možné z jeho strany prebrať poštovú zásielku, ktorá súdom bola expedovaná dňa 23.12.2020. Súd tak vedome porušil právo obžalovaného na obhajobu, nakoľko už pri expedovaní poštovej zásielky dňa 23.12.2020 s termínom na 05.01.2021 si musel byť vedomý, že obhajca, ktorý čerpá dovolenku od 21.12.2020 do 09.01.2021, sa objektívne nielenže nebude môcť úkonu zúčastniť, ale, čo je podstatnejšie, o úkone ani vedieť nebude. Napriek tomu, že originál zásielky bol obhajcovi riadnym spôsobom doručený až 11.01.2021 (viď príloha 2) a obhajca sa ani iným spôsobom o termíne úkonu nedozvedel, samosudca v rozpore s tým konštatoval, že obhajca sa napriek riadnemu predvolaniu a poučeniu nedostavil!!! Samosudca tak nielen podal nepravdivú informáciu, ale predovšetkým zavádzajúcim spôsobom informoval obžalovaného, keď neprítomnosť obhajcu mal komentovať slovami, že obhajca sa na neverejnom zasadnutí zúčastniť nemusí (vyjadrenie obžalovaného v telefonickom rozhovore zo dňa 11.01.2021).

Súd tak svojím konaním nerešpektoval práva obžalovaného na obhajobu a tieto práva neprimeraným a vážnym spôsobom porušil.

Súd pri zabezpečovaní účasti obhajcu má povinnosť (§ 72 ods. 2 Trestného poriadku) obhajcu vhodným spôsobom upovedomiť, ak je dosiahnuteľný.

Ako vyplýva z vyššie citovaného, súd mal v čase upovedomovania vedomosť, že obhajca od 21.12.2020 do 09.01.2021 čerpá dovolenku, takže upovedomovanie poštovou zásielkou (vzhľadom na písomné oznámenie obhajcu zo dňa 11.11.2020) rozhodne nemožno zo strany súdu považovať za vhodný spôsob. Napriek tomu, že súd mal o tejto možnosti už dlhodobejšiu vedomosť, aj s prihliadnutím na objektívne okolnosti (sviatočné obdobie Vianoc a Nového roka), súd nepochopiteľne nevyužil (v prípade, že na termíne 05.01.2021 trval) iné dostupné prostriedky (mobilný telefón, mailovú správu, elektronické podanie), ktoré mal k dispozícii a prostredníctvom ktorých by o termíne obhajcu informoval. Čo je však podstatnejšie pri konštatovaní o porušení práv obžalovaného na obhajobu, hoci súd vedel o čerpaní dovolenky obhajcu do 09.01.2021, s prihliadnutím na trvanie väzby od 20.08.2020, vytýčil vedome termín výsluchu na deň 05.01.2021, pričom aj vytýčenie termínu po 11.01.2021 by v plnom rozsahu spĺňalo podmienky ust. § 238 ods. 4 Trestného poriadku. Tým súd vedome porušil právo obžalovaného na obhajobu, keď zabránil obhajcovi zúčastniť sa na výsluchu obžalovaného a tým mu poskytnúť zákonnú a odbornú právnu pomoc.

Vzhľadom k tomu, že samosudkyňa konala na neverejnom zasadnutí, porušila podmienky ust. § 303 Trestného poriadku.

Na základe hore uvádzaných skutočností obžalovaný žiada, aby Krajský súd Žilina uznesenie Okresného súdu Námestovo sp.zn. 4T/73/2020 zo dňa 05.01.2021 zrušil a sám rozhodol tak, že obžalovaného prepúšťa z väzby na slobodu (na základe porušenia jeho základného práva na obhajobu) alebo alternatívne rozhodol o nahradení väzby prijatím peňažnej záruky vo výške 1.500 € zloženej M. V., prijatím ponuky prevzatia záruky za ďalšie správanie obžalovaného jeho matkou T. F., nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka príp. uložením iných primeraných povinností či obmedzení a prepustil obžalovaného z väzby na slobodu.“

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie prokurátora k sťažnosti obvineného L. F. a k jej odôvodneniu.

Na tomto mieste krajský súd dôrazne upozorňuje samosudkyňu okresného súdu _____ na znenie ustanovenia § 303 Tr. por., podľa ktorého samosudca neverejnú zasadnutie nevykonáva. V zmysle § 72 ods. 2 Tr. por. sa o väzbe rozhoduje výsluchom.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávě.

Sťažnosť proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustnou v súlade s ustanoveniami § 83 ods. 1 Tr. por., § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por. a v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. v spojení s ustanovením § 83 ods. 2 Tr. por.

Sťažnosť obvineného je sčasti dôvodná, ale zásadne z iných dôvodov, ako to uviedol obvinený vo svojej sťažnosti.

Prieskumom vyšetrovacieho a súdneho spisu krajský súd zistil, že obvinený ešte pred rozhodnutím súdu o ďalšom trvaní väzby podľa § 238 ods. 4 Tr. por. doručil krajskému súdu žiadosť o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Tr. por., o ktorom návrhu mal okresný súd rozhodnúť samostatným výrokom. Dňa 4.12.2020 bol Krajskému súdu v Žiline doručený návrh družky obvineného M. V. na nahradenie väzby peňažnou zárukou vo výške 1 500,- eur. Dňa 15.12.2020 bol Krajskému súdu v Žiline doručený návrh matky obvineného T. F. na prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného. Predmetný návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou a návrh matky obvineného na prevzatie záruky _____ za ďalšie správanie obvineného boli nadriadeným súdom postúpené na Okresný súd Námestovo ešte pred rozhodnutím o ponechaní obvineného vo väzbe. V zmysle § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por. rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o prepustení z väzby _____ a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby. Teda už samotný návrh na nahradenie väzby procesnými prostriedkami treba považovať za žiadosť o prepustenie z väzby a o tejto rozhodnúť.

V tejto súvislosti však treba poukázať na štvrtú vetu ustanovenia § 79 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Námestovo, č.k. 6Tp/21/2020-38 z 12.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, č.k. 3Tpo/72/2020-50 zo dňa 3.12.2020 bola okrem iného zamietnutá žiadosť obvineného L. F. o prepustenie z väzby na slobodu. Dňa 4.12.2020 bola podaná nová žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu (návrh družky obvineného _____ na nahradenie väzby peňažnou zárukou s pripojeným súhlasom obvineného so zložením peňažnej záruky), ktorá nebola podaná po uplynutí tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Žiline, č.k. 3Tpo/72/2020-50 zo dňa 3.12.2020. Naposledy citované ustanovenie však za určitých podmienok pripúšťa rozhodnutie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu aj v prípade, ak táto bola podaná pred uplynutím tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. Podmieňuje to však zistením, že obvinený v novej žiadosti uvedie iné dôvody, ako vo svojej predošlej žiadosti.

V žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu doručenej dňa 28.10.2020 obvinený svoju žiadosť argumentoval najmä tým, že v doposiaľ vykonanom dokazovaní nebola preukázaná subjektívna stránka stíhaného trestného činu a obvinenie je založené výlučne na dojmoch a pocitoch poškodeného.

Mal za to, že trestné stíhanie je nedôvodné a žiadny z vykonaných dôkazov nepreukazuje úmysel obvineného odcudziť predmetný motocykel. Podľa názoru obvineného v jeho prípade absentovali materiálne podmienky väzby, a to dôvodnosť trestného stíhania. Dodal, že je si vedomý svojej kriminálnej minulosti, ale väčšinu odsúdení má zahladených. Záverom navrhol, že v prípade, ak súd zistí existenciu dôvodov väzby, aby bola väzba nahradená písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu doručenej dňa 4.12.2020, doplnenej podaním matky obvineného doručeným dňa 15.12.2020, bolo matkou obvineného uvedené to, že obvinený s požívaním psychotropných látok už dávnejšie prestal a že v danom prípade sa jednalo o jednorazové konanie. Mala za to, že po prepustení z väzby bude obvinený dodržiavať abstinenciu. Zaručila sa, že obvinený po prepustení z väzby nebude požívať žiadne psychotropné látky, nedopustí sa žiadnej trestnej činnosti a bude dodržiavať všetky súdom uložené povinnosti a obmedzenia. Dodala, že vedie riadny život, je zamestnaná, riadne si plní svoje pracovné povinnosti, doposiaľ nebola trestaná, preto je zárukou toho, že na obvineného bude pozitívne vplyvať.

Krajský súd obsahovým porovnaním žiadostí obvineného o prepustenie z väzby na slobodu doručenej dňa 28.10.2020 a doručenej dňa 4.12.2020 dospel k záveru, že v žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu doručenej dňa 4.12.2020 sú uvedené iné dôvody, ako boli uvedené v predchádzajúcej žiadosti, a preto je možné o takejto žiadosti rozhodnúť v súlade s § 79 ods. 3 Tr. por. Skúmanie uvedenia iných dôvodov v žiadosti o prepustenie z väzby závisí výlučne na posúdení súdu a nie je viazané na žiadne formálne podmienky. V tomto prípade mal krajský súd za to, že v novej žiadosti boli matkou obvineného uvedené iné dôvody, a to, že obvinený v súčasnosti nepožíva psychotropné látky a osobne sa zaručuje, že ich v budúcnosti ani požívať nebude. Iné dôvody v novej žiadosti spočívajú aj v tom, že družka obvineného M. V. súdu ponúkla, so súhlasom obvineného, peňažnú záruku vo výške 1 500,- eur a iné dôvody spočívajú aj v tom, že matka obvineného T. F. sa ako dôveryhodná osoba zaručila za ďalšie správanie obvineného tým spôsobom, že svojím vplyvom bude na obvineného pôsobiť, aby nepáchal protiprávnu činnosť.

Na tomto mieste krajský súd pripomína, s poukazom na obsah vyšetrovacieho a súdneho spisu, že po ukončení prípravného konania vedeného v trestnej veci obvineného L. F. na podklade uznesenia o vznesení obvinenia bola Okresnému súdu Námestovo dňa 22.12.2020 podaná obžaloba na L. F. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. g) Tr. zák. v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v bode 1) dňa 20.8.2020 približne v čase 12.15 hod. v J., vo dvore rodinného domu č. XXX/XX na ul. U., odcudzil motocykel zn. Yamaha YZF 450, VIN:JYACJ10C000014124 patriaci K. A., nar. X.XX.XXXX, kde predstieral záujem o kúpu motocykla, následne išiel vykonať skúšobnú jazdu, pričom ako zálohu nechal poškodenému svoju čiernu látkovú ľadvinku a šiltovku, predstierajúc, že sa jedná o "cennú zálohu", následne s motocyklom odišiel, kde po nahliadnutí do ľadvinky poškodený zistil, že jej obsah tvoria prázdne obaly z Kinder vajíčok, čajová lyžička a drôt, po tomto zistení poškodený ohlásil krádež, kde v čase o 12.35 hod. na ceste 1/78 pred kruhovým objazdom v blízkosti cintorína v Námestove, smerom od Námestova na Oravskú Jasenicu, L. F. pri snahe predbehnúť kolónu áut cez chodník, na obrubníku stratil rovnováhu a spadol, kde odvtedy s L. F. hliadka OO PZ Námestovo vykonávala prejednávane priestupku na úseku cestnej premávky, pričom sa následne zistilo, že motocykel, ktorý viedol, bol nahlásený ako kradnutý a bol obmedzený na osobnej slobode v čase o 13.26 hod. hliadkou a týmto konaním bola poškodenému K. A., nar. X.XX.XXXX, trv. bytom J., U. XXX/XX, spôsobená škoda odcudzením vo výške 2 110,- €, pričom L. F. bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch hliadkou OO PZ Žilina - východ dňa 25.4.2020 postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste č. bloku 15029800 vo výške 20,- €, ktorá nadobudla právoplatnosť 25.4.2020 a vykonateľnosť 10.5.2020,

v bode 2) dňa 20.8.2020 od presne nezistenej doby, minimálne od 12.20 hod. do 12.35 hod. ako vodič viedol pod vplyvom návykovej látky metamfetamínu, motocykel značky YAMAHA YZF 450, VIN: JYACJ10C000014124, bielej farby, bez evidenčného čísla, od rodinného domu č. XXX/XX na ulici U. v J. po ceste 1/78, smerom do mesta Námestovo, kde v čase o 12.35 hod. na ceste 1/78, pred kruhovým objazdom v blízkosti cintorína v Námestove, smerom od Námestova na Oravskú Jasenicu, pri snahe predbehnúť kolónu áut cez chodník, na obrubníku stratil rovnováhu a spadol, a pri následnej kontrole sa dňa 21.8.2020 v čase o 00.15 hod. podrobil lekársnym odberom a

laboratórnym vyšetreniam krvi a moču, pričom na základe výsledku toxikologicko-chemickej analýzy č. 529/2020 zo dňa 29.10.2020, mu bola v krvi zistená látka amfetamínu v koncentrácii 0,080 pg/ml a metamfetamínu v koncentrácii 0,253 pg/ml, čím bol v čase jazdy na motocykli výrazne ovplyvnený návykovou psychotropnou látkou a nebol spôsobilý bezpečne viesť motorové vozidlo.

Sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu Námestovo uznesením, č.k. 6Tp/21/2020-9 z 23.8.2020 podľa § 87 ods. 2 Tr. por., z dôvodu uvedeného § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvineného L. F. vzala do väzby. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzbu obvineného nenahradila dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Lehota väzby začala plynúť dňa 20.8.2020 o 13.26 hod. a vykoná sa v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina.

Sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu Námestovo uznesením, č.k. 6Tp/21/2020-38 z 12.11.2020 podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietla žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. zamietla žiadosť obvineného o nahradenie väzby písomným sľubom. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietla žiadosť obvineného o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Krajský súd v Žiline uznesením, č.k. 3Tpo/72/2020-50 zo dňa 3.12.2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného L. F. zamietol, pretože nie je dôvodná a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol žiadosť obvineného o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka.

Krajský súd na tomto mieste pripomína, že už raz podrobil revízii rozhodnutie súdu prvého stupňa o väzbe obvineného L. F. (č.k. 3Tpo/72/2020-50 zo dňa 3.12.2020) a analýzou predloženého súdneho spisu po rozhodnutí krajského súdu z 3.12.2020 nezistil také relevantné skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom odôvodnili zmenu názoru krajského súdu na existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. u obvineného L. F., ako i záver o neprijateľnosti procesných prostriedkov na nahradenie väzby obvineného L. F..

Pri posudzovaní dôvodov väzby orgány činné v trestnom konaní a súd môžu prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. Uvedené ustanovenia spolu s § 76 Tr. por. vyjadrujú ústavnú zásadu, že obvineného možno vziať do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Krajský súd nemá pochybnosti o tom, že sú splnené všetky formálne podmienky väzby obvineného L. F.. Rovnako mal za preukázané, že existujú v prípade obvineného L. F. základné materiálne podmienky väzby, ktoré tvoria:

- a) skutkové okolnosti vzatia do väzby, a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a
- b) existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu, kolúznú väzbu alebo preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1).

Účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu ani výchovné poslanie a nesmie byť prostriedkom na získanie priznania ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaisťiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania, označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) Tr. por. sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci musia posúdiť, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného

konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu tohto znaku nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby obvineného.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Pri aplikácii citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva povinnosť pre súd skúmať podmienky väzby aj v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), vzhľadom k tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného zo základných ľudských práv a slobôd priznaných čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

Dôvody väzby, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru, sú stavané alternatívne. Na vzatie do väzby a držanie v nej preto postačuje akýkoľvek z tam uvedených dôvodov, teda dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a potreba zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Vo vzťahu preventívnej väzby k Dohovoru a judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) je potrebné uviesť, že podľa judikatúry ESĽP preventívna väzba ante delictum nie je Dohovorom dovolená (rozsudok Ječius vs. Litva z 31.7.2000). Podľa ESĽP tento dôvod je obmedzený len na poskytnutie prostriedku zmluvným štátom, ako prekaziť určitý konkrétny trestný čin, teda v podstate len na prekazenie trestného činu v štádiu pokusu, pre ktorý sa potom vedie trestné stíhanie. Nebezpečenstvo opakovania trestného činu ako dôvod väzby neopiera ESĽP o slová Dohovoru „je nutné zabrániť spáchaniu trestného činu“, ale o oprávnenie, ktoré ESĽP priznáva zmluvným štátom stanoviť vedľa dôvodov uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru ďalšie dôvody zatknutia, ktoré pristúpia navyše k dôvodnému podozreniu. Z toho vyplýva, že dôvod väzby, tak ako je upravený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a jeho aplikácia v judikatúre všeobecných súdov nie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru.

Nadriadený súd z hľadiska splnenia podmienok väzby podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol L. F. ponechaný vo väzbe a ktorým bola žiadosť obvineného L. F. o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, spĺňa podmienky väzby aj v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

Nadriadený súd zistil, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu je veľmi stručné, prakticky v ňom absentuje hodnotenie materiálnych podmienok väzby, a to dôvodnosť trestného stíhania. Okresný súd sa opomenul zaoberať žiadosťou obvineného o prepustenie z väzby doručenou dňa 4.12.2020 a vo výroku taktiež nedostatočne identifikoval osobu ponúkajúcu peňažnú záruku a jej výšku a nedostatočne identifikoval dôveryhodnú osobu, ktorá ponúkla prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného. Preto musel krajský súd predmetné uznesenie okresného súdu zrušiť a sám rozhodnúť v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Základné materiálne podmienky väzby tvoria dva okruhy skutočností, a to za prvé - skutkové okolnosti vzatia do väzby, a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a za druhé - existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu, kolúznou väzbu alebo preventívnu väzbu.

Krajský súd zistil, že na základe doposiaľ zadovážených dôkazov možno považovať trestné stíhanie obvineného L. F. za dôvodné. Po splnení prieskumnej povinnosti nadriadený súd dospel k záveru, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento spáchal obvinený L.

F.. Podľa názoru krajského súdu materiálne podmienky väzby obvineného sú v súčasnom štádiu trestného konania preukázané, pričom tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doposiaľ zabezpečené v prípravnom konaní a sú súčasťou vyšetrovacieho spisu, ktorý bol predložený nadriadenému súdu. Dôvodnosť podozrenia, že obvinený spáchal skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. g) Tr. zák. v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., je doposiaľ potvrdená priebežne vykonanými dôkazmi v trestnom konaní. Medzi tieto dôkazy patria najmä výpovede svedka - poškodeného K. A. a svedkov U. A. a V. E., ktorí podrobne popísali protiprávne konanie obvineného. Svedok - poškodený K. A. uviedol, že obvinený reflektoval na jeho inzerát o predaji motorky. Dňa 20.8.2020 si motorku obvinený prišiel obzrieť a následne si ju aj vyskúšal. Ako zálohu mu obvinený dal ľadvinku a šiltovku. Obvinený následne s motorkou odišiel a poškodený mal z toho čudný pocit. Následne zavolať na políciu, aby ohlásil trestný čin krádeže. Svedok - službukonajúci policajt U. A. uviedol, že počas služby uvidel terénnu motorku bielej farby, na ktorej sedel muž, ktorý keď zbadal policajnú hliadku, tak zvrhol motorku opačným smerom, pridal plyn, vyšiel na obrubník a následne sa s motorkou prevrátil do kríkov. Pri kontrole vodiča zistili, že motorka nemá EVČ a že sa jedná o motorku, ktorá je nahlásená ako kradnutá. V podstate totožne vypovedal v prípravnom konaní aj svedok - službukonajúci policajt V. E.. Dôvodnosť trestného stíhania obvineného podporuje aj znalecký posudok MUDr. Jany Bullovej, odborné vyjadrenie, evidenčná karta vodiča, ústredná evidencia priestupkov, odpis registra trestov spolu s ďalšími vykonanými dôkazmi. Žiaden z doposiaľ vykonaných dôkazov v prípravnom konaní nevyvracia výpovede spomínaných svedkov, ani ich nijakým spôsobom nezoslabuje. Vykonané dôkazy majú svoj súvislý a logický podklad. Dôvodnosť trestného stíhania sa od posledného rozhodnutia krajského súdu o väzbe posilnila o to, že dňa 22.12.2020 bola na obvineného podaná obžaloba. Z vykonaných dôkazov teda vyplýva dôvodné podozrenie, že skutok, pre ktorý bola na L. F. podaná obžaloba, sa stal, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. g) Tr. zák. v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. a dopustil sa ho obvinený.

Aktuálne krajský súd konštatuje len dôvodnosť podozrenia obvineného zo spáchania stíhaného skutku. Rozhodnutie o vine či nevine obvineného však bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech.

Okrem uvedeného podozrenia ako jedného z predpokladov vzatia obvinenej osoby do väzby je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia podmienka väzobného stíhania obvineného L. F., a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. sú obsiahnuté tri relatívne samostatné dôvody preventívnej väzby, na ktorých naplnenie musia byť splnené osobitné podmienky. Je logické, že predpokladom rizika dokonania trestného činu je, aby sa ešte pred rozhodnutím súdu obvinený dopustil konania, ktoré možno kvalifikovať aspoň ako pokus. Predpoklad rizika dokonania pripravovaného trestného činu alebo vyhrážky trestným činom vyžaduje už také ukončené konanie, ktoré možno ako takú prípravu alebo vyhrážku kvalifikovať. Konečne, záver o riziku pokračovania z trestnej činnosti nevyhnutne predpokladá už predchádzajúce spáchanie aspoň jedného dokonaného trestného činu. Podľa názoru krajského súdu si odôvodnenie uznesenia, ktorým sa konštatuje existencia prvého dôvodu preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., vyžaduje zhodnotenie tak povahy i závažnosti trestnej činnosti, ktorú obvinený doteraz (s)páchal, ako aj tých okolností, ktoré s ohľadom na osobu obvineného, jeho sociálne a rodinné pomery, prostredie, v ktorom pracuje alebo sa pohybuje, vytvárajú alebo zvyšujú riziko ďalšieho páchania určitej konkrétnej trestnej činnosti.

Dôvodnosť preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. u obvineného L. F. krajský súd vidí v tom, že u obvineného nie je žiadna záruka, že by sa po prepustení z väzby nedopúšťal opakované majetkovej trestnej činnosti, a to pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Treba zopakovať to, čo už uviedol v napadnutom uznesení okresný súd, a to, že obvinený má v registri trestov päť záznamov, z toho štyri záznamy pre majetkovú trestnú činnosť. Argument obvineného, že štyri z týchto odsúdení má zahladené, považuje krajský súd za neopodstatnený. Ficcia zahladienia odsúdenia totiž nebráni tomu, aby súd pri hodnotení možnosti nápravy páchatel'a prihliadol na skutočnosť, že páchatel' už v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery z hľadiska sklonu páchatel'a k trestnej činnosti a jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným

Trestným zákonom, možnosť jeho nápravy a pod. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin. Zákon totiž ustanovuje len fikciu neodsúdenia páchatel'a v dôsledku zahladenia odsúdenia, nie teda fikciu, že sa nestal skutok, za ktorý bol páchatel' právoplatne odsúdený. Z výpisu registra priestupkov vyplýva, že obvinený spáchal dohromady 22 priestupkov (väčšinu na úseku dopravy) a v roku 2020 sa dopustil aj priestupku proti majetku. Z registra trestov na obvineného je zrejmé, že obvinený vykazuje znaky kriminálneho narušenia a nie je predpoklad, že po prepustení z väzby by prestal v protiprávnom konaní. Jeho vzťah k normám spoločenského správania a všeobecne k povinnosti dodržiavať zákony už v relatívne mladom veku 28 rokov, je na tak nízkej úrovni, že existuje vysoká miera rizika nepredvídateľnosti konania obvineného a jeho ďalšieho páchania najmä majetkovej trestnej činnosti pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Predchádzajúce odsúdenia na obvineného zrejme nemali žiaden výchovný vplyv. V neposlednom rade treba poukázať aj na závery znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých bola u obvineného zistená prítomnosť škodlivého zneužívania kanabinoïdov a psychostimulácií. U obvineného bola zistená prítomnosť amfetamínu a metamfetamínu, a to dokonca v čase skutku. Argumenty obvineného, že sa jednalo len o jednorazové požitie omamných a psychotropných látok, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a jedná sa len o nepodložené tvrdenie, ktorým sa obvinený snaží zľahčovať svoje konanie. Predmetný skutok sa navyše mal stať v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, teda ani hrozba premeny trestu odňatia slobody z podmieneného na nepodmienený obvineného neodradila od páchania trestnej činnosti. Krajský súd teda zastáva názor, že skutkové okolnosti prípadu obvineného L. F. svojou podstatou predstavujú nosné dôvody na uplatnenie ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako dôvodu jeho legitímneho obmedzenia osobnej slobody.

Na tomto mieste krajský súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o väzbe môže riziko pokračovania v trestnej činnosti len odhadovať (prognózovať), pričom okolnosti veci spočívajúce v skutku, pre ktoré je vedené trestné konanie, a osobe obvineného sú takého charakteru, že v čase rozhodovania krajským súdom nemožno vylúčiť riziko pokračovania v trestnej činnosti obvineným L. F..

Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky príslušného trestného činu. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že až po podaní obžaloby sa v rozhodujúcej miere otvára priestor pre dokazovanie na hlavnom pojednávaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t.j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho „dôvodnosť“ závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu. Ústava Slovenskej republiky vo svojom čl. 17 nevyžaduje, aby už v okamihu prijatia rozhodnutia o pozbavení osobnej slobody uznesením o vzatí do väzby bolo dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu podložené aj dôkazmi preukazujúcimi vinu obvineného. Bolo by to nelogické, aby pre uvalenie väzby bol trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný, pretože to je cieľom vyšetrovania a súdneho konania, normálny priebeh ktorého má zaručiť práve vyšetrovací väzba obvineného.

Na tomto mieste krajský súd zdôrazňuje, že je potrebné zobrať do úvahy, že pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby nemožno požadovať, aby krajský súd dospel k úplne istému záveru, že ak obvinený bude prepustený z väzby, bude sa správať spôsobom, ktorý zákonodarca v ustanovení § 71 ods. 1 Tr. por. popísal ako dôvody väzby. Požiadavka istoty bez dôvodných pochybností je nevyhnutná pri meritórnem rozhodovaní súdu, ale nie je vo väčšine prípadov reálna pri rozhodovaní o väzbe. Pri rozhodovaní o väzbe nemožno vyčkávať až do okamihu, kedy je isté, že obvinený bude konať spôsobom, ktorý zákonodarca označil za dôvody väzby. Takúto istotu ustanovenie § 71 Tr. por. nevyžaduje.

Väzbu je nutné vnímať ako inštitút trestného procesu znamenajúci obmedzenie osobnej slobody trestne stíhanej osoby, ktorý sa vyznačuje tým, že napomáha dosiahnutiu účelu trestného konania, a to v podobe či už znemožnenia obvinenému vyhnúť sa trestnému stíhaniu, zabránenia v marení objasňovania dôležitých skutočností, alebo zabránenia v pokračovaní trestnej činnosti.

Väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného. Tento stav si vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti. Je ale výsostným právom a povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu

odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. Z relevantných právnych noriem vyplýva, že väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch.

Krajský súd v súčasnom štádiu trestného konania v trestnej veci obvineného L. F. nemá žiaden dôvod meniť svoje predchádzajúce skutkové a právne názory vyjadrené v uznesení z 3.12.2020 tak vo vzťahu k existencii dôvodov väzby, ako i vo vzťahu k možnosti nahradiť väzbu obvineného L. F. procesnými prostriedkami, a to zárukou dôveryhodnej osoby, dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou. Na svoje skutkové i právne argumenty, ktoré sú uvedené v uznesení z 3.12.2020, odkazuje krajský súd aj v tomto rozhodnutí, keď aktuálne výsledky analýzy vyšetrovacieho a súdneho spisu nedávajú krajskému súdu podklad pre zmenu svojho doterajšieho názoru, ale naopak, utvrdzujú ho v presvedčení, že existujú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a nie sú splnené zákonné podmienky pre nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby, dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou v prípade obvineného L. F..

Povinnosťou krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného L. F. bolo pri pozitívnom závere o existencii dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. skúmať možnosť nahradenia väzby zárukou dôveryhodnej osoby, dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou z dôvodu, že tak navrhol obvinený v konaní pred okresným súdom, resp. v podanej sťažnosti. Za zákonný a ústavne konformný považuje nadriadený súd taký postup, keď o nenahradení väzby procesnými prostriedkami, ktorými zákonodarca umožňuje nahradiť väzbu, sa rozhodne samostatným výrokom v uznesení. Potreba individualizácie výroku uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o nahradení väzby niektorým zo zákonom prípustných procesných prostriedkov, vyplýva z relevantných ustanovení Trestného poriadku o väzbe a procesných prostriedkov o náhrade väzby a najmä z charakteru základného práva na osobnú slobodu. Zásah do osobnej slobody v podobe jej obmedzenia musí mať svoj jednoznačný základ vo výrokovej časti súdneho rozhodnutia, s ktorou zákon spája právne účinky, a musí sa odzrkadliť aj v samotnom odôvodnení. Aj v tomto prípade za súčasného stavu trestného konania poukazuje krajský súd na svoje skutkové a právne argumenty, ktoré obsahujú jeho uznesenia z 3.12.2020, a za aktuálneho stavu trestného konania neexistuje žiadne relevantné skutočnosti pre zmenu svojho predchádzajúceho názoru vo vzťahu k prípadnej možnosti nahradenia väzby obvineného L. F. procesnými prostriedkami nahradzujúcimi väzbu.

Nadriadený súd skúmal, či u obvineného nie sú splnené zákonné podmienky na nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby, dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou, ako to žiadal obvinený v konaní pred okresným súdom a v sťažnosti. Dôsledne zvažoval, či a do akej miery prepustenie obvineného z väzby na slobodu by zvyšovalo nebezpečenosť jeho konania, ktoré zakladá väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa názoru krajského súdu prepustenie obvineného z väzby na slobodu aj po zohľadnení účinkov záruk dôveryhodnej osoby, dohľadu probačného a mediačného úradníka a peňažnej záruky by výrazne zvýšilo riziko zmarenia účelu trestného stíhania práve pokračovaním v páchaní majetkovej trestnej činnosti. Nahradenie väzby obvineného procesnými prostriedkami, s poukazom na povahu spáchanej trestnej činnosti a tiež s poukazom na osobu obvineného, sa javí v danom prípade ako absolútne nedostatočné, a to aj za prípadného uloženia primeraných obmedzení a povinností a tiež za súčasnej kontroly obvineného elektronickými prostriedkami. Ako už bolo vyššie spomenuté, obvinený má v registri trestov päť záznamov, z toho štyri záznamy pre majetkovú trestnú činnosť.

Z výpisu registra priestupkov vyplýva, že obvinený spáchal dohromady 22 priestupkov (väčšinu na úseku dopravy) a v roku 2020 sa dopustil aj priestupku proti majetku. Z registra trestov na obvineného je zrejmé, že obvinený vykazuje znaky kriminálneho narušenia a nie je predpoklad, že po prepustení z väzby by prestal v protiprávnom konaní. Jeho vzťah k normám spoločenského správania a všeobecne k povinnosti dodržiavať zákony už vo veku 28 rokov, je na tak nízkej úrovni, že existuje vysoká miera rizika nepredvídateľnosti konania obvineného a jeho ďalšieho páchania najmä majetkovej trestnej činnosti v spojení s vplyvom omamných a psychotropných látok. V neposlednom rade treba poukázať aj na závery znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých bola u obvineného zistená prítomnosť škodlivého zneužívania kanabinoïdov a psychostimulácií. U obvineného bola zistená prítomnosť amfetamínu a metamfetamínu, a to dokonca v čase skutku. Hrozí tu teda vysoké riziko nepredvídateľnosti konania obvineného a jeho ďalšieho možného protiprávneho konania najmä

voči majetku iných osôb. Vznik takejto situácie potom nie sú dostatočne spôsobilé eliminovať ani záruka dôveryhodnej osoby, dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným, a to ani za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení, či peňažná záruka. S poukazom na účel procesných prostriedkov nahradzujúcich väzbu na kontrolu osoby obvineného zo spáchania trestnej činnosti v prípade jeho ponechania na slobode, nie je možné ani takýmto spôsobom zabrániť obvinenému v pokračovaní v páchaní majetkovej trestnej činnosti. Neexistuje žiadna záruka, že obvinený ako viacnásobný odsúdený najmä pre majetkovú trestnú činnosť nebude ďalej túto trestnú činnosť páchať, a to pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Vzhľadom na uvedené v danom prípade neprichádzalo do úvahy nahradenie väzby obvineného procesnými prostriedkami, ako to obvinený navrhol v konaní pred okresným súdom a v sťažnostnom konaní.

Krajskému súdu nepostačuje záruka dôveryhodnej osoby, a to matky obvineného T. F., za ďalšie správanie obvineného. Nebolo totiž preukázané, že spomínaná osoba má na obvineného taký výchovný vplyv a ktorá oplýva takou morálnou autoritou smerom k obvinenému, aby dokázala obvinenému zabrániť v páchaní ďalšej majetkovej trestnej činnosti a úplne eliminovať jeho sklony k protiprávnemu konaniu. Matka obvineného už z titulu svojho postavenia samozrejme môže na obvineného pozitívne vplývať, ale krajský súd je toho názoru, že nie takou intenzitou, aby u obvineného úplne odstránila negatívne formy správania a kompletne mu zabránila v páchaní majetkovej trestnej činnosti. Nie je tiež možné dôvodne očakávať, že matka obvineného mu zabráni v užívaní omamných a psychotropných látok, ktoré zrejme u obvineného zmierňujú zábrany k páchaniu protiprávnej činnosti. Skutočnosti uvádzané matkou obvineného nedávajú krajskému súdu dostatočnú záruku, že obvinený by po prepustení z väzby viac nepáchal majetkovú trestnú činnosť pod vplyvom drog.

Rovnako túto záruku by nedali ani uložené prípadné podmienky probačného dohľadu pri prípadnom prepustení na slobodu a ani družkou obvineného ponúknutá peňažná záruka vo výške 1 500,- eur, nakoľko neexistuje reálna možnosť zabrániť obvinenému v páchaní trestnej činnosti, a to z totožných dôvodov, ako bolo vyššie uvedené. Argumenty obvineného, že suma peňažnej záruky vo výške 1 500,- eur predstavuje jeho trojmesačný príjem, nie sú v tomto prípade relevantné, aj keď súd pri určovaní peňažnej záruky prihliada aj na majetkové pomery obvineného. V tomto prípade inštitút nahradenia väzby peňažnou zárukou nie je spôsobilý na zabránenie obvinenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Tieto skutočnosti sú dôvodom pre krajský súd, ktorý bráni záveru o tom, že spomínané procesné prostriedky budú spôsobilé v súčasnom štádiu konania nahradiť účel väzby obvineného L. F..

Procesné prostriedky na nahradenie väzby, ktoré sú zakotvené v príslušnom právnom predpise (Trestný poriadok), zákonodarca súdu len ponúka, ale zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že konajúci sudca pre prípravné konanie, resp. súd je povinný nahradiť väzbu niektorým z procesných prostriedkov, ktorý pripúšťa Trestný poriadok.

Dôvody rozhodnutia o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sú totožné s dôvodmi, pre ktoré krajský súd ponechal obvineného L. F. vo väzbe podľa § 238 ods. 4 Tr. por., z dôvodu uvedeného v § 71 ods. písm. c) Tr. por. tak, ako je to vyššie uvedené.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa skutkového charakteru, tieto budú predmetom ďalšieho dokazovania. V súčasnom štádiu trestného konania tieto námietky nemôžu spôsobiť prepustenie obvineného z väzby na slobodu.

Obvinený vo svojej sťažnosti hodnotil doposiaľ vykonané dôkazy a prezentoval svoju verziu hodnotenia dôkazov s tým, že obvinený je nevinný. Zmyslom rozhodnutia o väzbe (v tomto prípade rozhodnutia o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu) nie je rozhodovať o vine obvineného. Pre pozitívne rozhodnutie o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu stačí dôvodnosť podozrenia, že skutok sa stal, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený. Z tohto uhla pohľadu sťažnostné argumenty obvineného sú len iným hodnotením zisteného skutkového stavu, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie krajského súdu, so záverom popierajúcim spáchanie skutku, pre ktorý na neho bola podaná obžaloba. V súčasnom štádiu konania tieto argumenty nie sú, podľa názoru krajského súdu, spôsobilé zvrátiť stavu veci a zákonu zodpovedajúci výrok v tomto uznesení, ktorým bol ustálený dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Námietky skutkového a právneho charakteru budú nesporne v rámci trestného konania preverované súdom v rámci kontradiktórneho procesu ako súčasť obhajoby obvineného. Krajský súd nie je oprávnený v tomto štádiu zrevidovať podanie obžaloby, či dokonca zaujímať záväzné stanovisko k dôvodnosti prebiehajúceho trestného stíhania. Tým by neprípustne zasahoval do právomoci a pôsobnosti konajúceho okresného súdu, a to i napriek tomu, že dôvodnosť ďalšieho trvania väzby, opretú o existenciu niektorého z väzobných dôvodov, nemožno preskúmať bez pohľadu na povahu stíhaného skutku, priebeh dokazovania a postoj obvineného k nemu, pretože väzba nemôže existovať sama osebe, ale iba v závislosti na obvinení z konkrétneho trestného činu.

K námietke obvineného, že obhajkyňa obvineného sa nezúčastnila rozhodovania o väzbe okresným súdom, je potrebné skonštatovať nasledovné. V prvom rade treba uviesť, že v zmysle piatej vety ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por. platí, že pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Samosudkyňa síce rozhodovanie o väzbe vykonala na neverejnom zasadnutí, ale z už vyššie spomínaného ustanovenia § 303 Tr. por. je zrejmé, že samosudca neverejné zasadnutie nevykonáva. Na procesný postup pri rozhodovaní okresného súdu o ponechaní obvineného vo väzbe treba použiť § 72 ods. 2 Tr. por., z ktorého okrem iného vyplýva aj to, že obhajca pri výsluchu obvineného nemusí byť zásadne prítomný. Jeho prítomnosť sa podmieňuje tým, či je dosiahnuteľný. V tomto konkrétnom prípade okresný súd ustanovenej obhajkyňi zaslal predvolanie na neverejné zasadnutie konané dňa 5.1.2021. Obhajkyňa si predmetné predvolanie prevzala na pošte dňa 11.1.2021, teda až po rozhodnutí okresného súdu o väzbe. Keďže sa v danom prípade jednalo o zásielku, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, aplikujúc § 66 ods. 3 Tr. por. bolo možné konštatovať, že zásielka bola adresátovi (v tomto prípade ustanovenej obhajkyňi) doručená dňa 4.1.2021 (fikcia doručenia). Uvedené bolo krajským súdom overené aj na oficiálnej stránke Slovenskej pošty, ktorá poskytuje informácie o sledovaní zásielok a z ktorej vyplývalo, že zásielka č. OA312089105SK bola dňa 28.12.2020 uložená na pošte Dolný Kubín 1. Obhajkyňa obvineného bola teda riadne o termíne neverejného zasadnutia (výsluchu) upovedomená a nedostavila sa. Z Trestného poriadku konajúceho súdu nevyplýva taká povinnosť, aby obhajcu na určený termín úkonu upovedomil aj e-mailom, elektronicky alebo telefonicky. Z vyššie uvedeného mal krajský súd za jednoznačne preukázané, že obhajkyňa obvineného nebola v čase úkonu dosiahnuteľná. Obvinený neprevzatie zásielky obhajkyňou argumentoval najmä tým, že v čase od 21.12.2020 do 9.1.2021 obhajkyňa čerpala dovolenku. Okresnému súdu Námestovo bolo dňa 10.11.2020 doručené oznámenie obhajkyne, že v danom termíne hodlá čerpať dovolenku a ktorým požiadala okresný súd, aby jej v tom čase neboli súdom zasielané žiadne písomné listiny. Krajský súd poukazuje na znenie ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, a to, že ak bráni advokátovi, ktorý vykonáva advokáciu samostatne, vo vykonávaní advokácie akákoľvek prekážka a ak neurobí iné opatrenia na ochranu práv alebo záujmov svojho klienta, je povinný bezodkladne, najneskôr do jedného mesiaca odo dňa, keď takáto prekážka vznikla, po dohode s iným advokátom ustanoviť ho za svojho zástupcu; o tom je povinný bezodkladne upovedomiť klienta. Ak advokát túto povinnosť nesplní, zástupcu určí komora a podľa okolností prípadu určí aj výšku odmeny, ktorú je advokát povinný zástupcovi zaplatiť. Počas trvania prekážky na strane advokáta vykonáva zástupca v jeho mene práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov priamo súvisiacich s výkonom advokácie. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že advokát, ktorému bráni akákoľvek prekážka (v tomto prípade čerpanie dovolenky), je povinný si ustanoviť iného advokáta ako svojho zástupcu. Obhajkyňa obvineného JUDr. Miroslava Bobíková v čase čerpania svojej dovolenky od 21.12.2020 do 9.1.2021 bola povinná ustanoviť si zástupcu na zastupovanie jej klientov a na preberanie zásielok. Každý advokát je povinný zabezpečiť ochranu práv alebo záujmov svojho klienta v prípade neprítomnosti a tak tomu bolo aj v tomto prípade. Je nepredstaviteľné, aby obhajca, ktorý mieni čerpať dovolenku, očakával, aby súdy vo väzobných veciach, kde je povinnosť veci vybavovať prednostne a urýchlene, odkladali vykonanie úkonu len z dôvodu čerpania dovolenky obhajcu. V danej veci krajský súd v žiadnom prípade nemá za preukázané porušenie práva obvineného na obhajobu, nakoľko bolo povinnosťou ustanovenej obhajkyne zabezpečiť za seba náhradu v čase čerpania dovolenky. Nie je v súlade so základnými zásadami trestného konania, aby obvinený zbytočne strávil vo väzbe niekoľko týždňov navyše, kým sa ustanovený obhajca dostaví na úkon. Trestný poriadok práve z tohto dôvodu v ustanovení § 72 ods. 2 zakotvil možnosť konať o výsluchu obvineného pri rozhodovaní o väzbe aj bez prítomnosti obhajcu. Záverom treba dodať, že obvinený počas výsluchu takýto (správny) postup súdu ani nenamietal.

Zo zásady prezumpcie nevinoty nevyplýva zákaz, aby s tým, proti komu sa vedie trestné konanie, nebolo možné zaobchádzať ako s obvineným; obvinený je povinný strpieť určité obmedzenia, akými sú napríklad väzba a iné. Rôznorodé zákonné obmedzenia a opatrenia, ktoré po obvinení je povinný strpieť, resp. rešpektovať, však nenarušujú zásadu prezumpcie nevinoty, keďže ich účelom nie je ani zistenie a ani vyhlásenie viny obvineného, t.j. nahradenie právoplatného odsudzujúceho rozsudku súdu.

Na základe uvedeného potom krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a sám rozhodol v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.